

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boeșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selțeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 20 August 1905.

Nr. 34.

Conferența Băncilor noastre.*)

VII.

Dintre chestiunile de interes principal, cu cari s'a ocupat ultima Conferență a Directorilor Băncilor române, mai rămân de amintit — afară de cele înșirate în capitolele de pân' aci, — încă acelea, cari au format substratul deciziunilor Nr. VI și XII ale ședinței din 19 Octomvrie 1903, și cari fiind în legătură una cu alta, ne-am rezervat a le discuta împreună.

Este vorba anume de forma în care ar fi să se organizeze Asociațiunea Băncilor noastre.

Pân' aci, după cum se știe, această organizațiune a avut un caracter mai mult ocazional, și s'a restrâns la conveniri libere ale Directorilor dela institutele noastre de credit și la o asociere mai mult platonicească pentru observarea hotărârilor principiale ale acestor conferențe.

Această asociere nu a fost însă obligatorie pentru institutele cari au participat la conferențe prin delegați, ci deciziunile luate de acestea în realitate nu au fost altceva decât *un sfat bun*, a căruia observare sau neobservare a fost lăsată cu totul la buna chibzuială a singuraticelor institute reprezentate la Conferență. Astfel Asociațiunea Băncilor noastre nu a luat nici caracterul unei reuniuni, nici al unei societăți comerciale constituite după toate formele legii.

La început au militat multe motive serioase și temeinice pentru preferirea și susținerea acestei asocieri libere și neobligatoare, deoarece institutele noastre cu drept cuvânt au căutat să-și susțină nelimitată autonomia și independența lor, care le este asigurată prin legile țerii și în care — mai ales între împrejurările vieții noastre publice de astăzi

— au putut spera că-și vor asigura condițiunile dezvoltării lor viitoare cu mai multă înleznire.

Indeosebi și organul publicistic al Băncilor noastre a înzistat dela început pentru păstrarea nelimitată a drepturilor autonome ale institutelor de credit, și Conferențele de pân' aci, dar mai ales singuraticele Bănci reprezentate în sinul lor, și-au impus o hotărâită rezervă față cu toate propunerile lansate pentru o organizare formală a asociațiunii lor în cadrele legale ale reuniunilor și societăților comerciale. Astfel și deciziunea Nr. XII din 19 Octomvrie 1903 a însărcinat Delegațiunea numai cu mandatul de a prezenta la proxima Conferență un proiect de „Regulament”, prin care să se determine „agende, drepturile și datorințele și în fine și activitatea Conferențelor și Delegațiunii”.

Această deciziune după părerea noastră a pus Delegațiunea într'o situațiune imposibilă. Căci cerându-i un proiect de organizare formală și durabilă, și fiind orice asociere de asemenea natură supusă măsurilor legale referitoare la reuniuni ori la societăți comerciale, i-a impus un mandat inexecutabil cât timp toate Conferențele din trecut au înzistat pentru susținerea caracterului ocazional și neobligator al asocierii existente pân' aci între Băncile noastre.

Ori una, ori alta. Ori susținem caracterul liber și neobligator al Conferențelor și al hotărârilor acestora, și atunci nu poate fi vorba de „regulamente” ce în totdeauna presupun o organizație durabilă și obligatoare, — ori apoi constituim o reuniune sau societate comercială după toate formele legii, și atunci renunțăm la susținerea nelimitată a independenței și autonomiei Băncilor, și dăm hotărârilor conferenței o putere obligatoare.

Această chestiune alternativă a fost clarificată în timpul mai nou prin două momente

*) Vezi și articolele din fruntea Nr. 28—33.

importante: prin mișcarea vie ce a produs-o în sinul Băncilor chestiunea controlului extern, care a fost foarte mult ventilată în presă și în intruniri, precum și prin cele ce s'au publicat în mod autentic despre intențiunile guvernului cu privire la modificarea Codului comercial.

Se știe anume, că experiențele ce le-au făcut și le-au plătit atât de greu în timpul mai nou institutele de credit din țară, au dovedit în mod neîndoelnic *necesitatea absolută a controlului extern* pentru asigurarea dezvoltării viitoare a Băncilor, — și că de altă parte guvernul este definitiv hotărât, ca la apropiata modificare a legii comerciale să *impună* tuturor institutelor de credit acest control extern în mod obligător, încât va supune acele Bănci, cari nu-și vor fi creat acest control extern pe calea asocierii autonome, unui control din partea organelor statului. Și având în vedere, că multele abuzuri și iregularități ce s'au ivit în timpul mai nou în sinul Băncilor din țară, mai ales în al celor neromânești, — justifică pedepplin o asemenea măsură, — nu ne putem îndoi, că această intențiune a guvernului, enunțată în repetite rânduri în mod oficial, se va și realiza.

Intre asemenea împrejurări credem că Conferența IV a Directorilor Băncilor noastre are motive foarte serioase, de a se abate dela punctul de vedere al Conferențelor premergătoare, și — renunțând la executarea și de altmintrelea imposibilă a deciziei Nr. XII din 19 Octomvrie 1903, — să autorizeze Delegațiunea, ca în timp apropiat, la tot cazul în anul 1906, să redigeze un proiect de statut pentru înființarea după toate formele legale a unei asociațiuni durabile a Băncilor noastre, și să convoace o Conferență generală a tuturor institutelor române de credit pentru constituirea eventuală a unei asociațiuni formale conform legii comerciale, dupăcum asemenea asociațiuni au fost înființate decurând pentru Băncile din provincie, și îndeosebi și pentru Băncile săsești.

Pe această cale se va putea institui apoi în mod obligător pentru toate Băncile asociate un control extern durabil și eficace, care și după modificarea proiectată a legii comerciale să scutească institutele noastre de bani de tutela organelor statului, și să garanteze independența și autonomia lor și pentru viitor.

Raportul secțiunii economice a Asociațiunii

despre

activitatea sa în anul de gestiune 1904/5.

Îmi iau voia a prezenta din partea secțiunii economice a Asociațiunii următorul raportul pe anul de gestiune 1904/5:

Secțiunea economică și-a fost stabilit în anul trecut planul de acțiune pentru viitorul mai apropiat.

Intre punctele de căpetenie ale acestui program s'a fost luat și: „*Chestiunea aranjării unei expoziții generale și a expozițiilor în despărțămintele Asociațiunii cu ocaziunea adunărilor cercuale*”.

După chibzuiuri și debateri mai îndelungate s'a decis aranjarea în acest an la Sibiu a expoziției ce se va deschide în luna viitoare. Membrii secțiunii noastre cu locuința în Sibiu și-au avut partea lor de colaborare la compunerea programei, fiind totodată ocupați aproape în continuu la lucrările ce de fapt necesită aranjarea expoziției.

Astfel secțiunea a trebuit să-și restrângă mare parte a lucrărilor de altă natură, amânându-le pentru viitor.

Asupra lucrărilor executate și a celor de executat secțiunea a deliberat în 2 ședințe: una ținută în 11 Iulie și alta în 14 Iulie a. e. st. n.

Dintre decisiunile luate în anul trecut s'au executat sau sunt pe cale de a se executa următoarele:

1. *Adunarea datelor statistice despre stările economice* din țară, secțiunea a decis a se face pe baza chestionarului acceptat de ședința plenară din anul trecut, deodată cu celelalte lucrări statistice inițiate de secțiuni, fără a se mai aștepta conlucrarea Societății geografice române. În acest scop din partea secțiunii se numește membrul Dr. C. Diaconovich și Romul Simu.

2. Dintre scrierile nouă din domeniul economiei, s'a tipărit în zilele acestea scrierea: „*Împărțirea, lucrarea și îngrijirea unei moși*” de dl I. F. Negruțiu.

D-nul membru I. Chirca a fost incredințat cu scrierea asupra temei: „*Mașinile agricole în economie*”, iar dl N. P. Petrescu cu scrierea asupra subiectului „*Băncile și poporul*”, cari operate se vor tipări apoi în „*Biblioteca populară a Asociațiunii*” în contul anilor viitori.

3. Avându-se în vedere starea anormală în care se află guvernul țării de mai multe luni, *intervenirea la ministerul de agricultură* pentru traducerea în condiții mai multămitoare a edițiunilor sale agricole — s'a amânat până la restabilirea stărilor normale, care, sperăm nu va mai dura mult.

4. *Publicațiunile ce s'a fost decis a se procura pentru a putea urmări literatura economică* s'au procurat.

5. Referitor la punctul de program cu privire la *înființarea unei școli de agricultură* puțin putem comunica. Raporturile economice din cale afară nefavorabile ale anului 1904 și în parte și ale anului 1905 nu au fost de loc princiioase pentru inițierea lucrărilor de această natură.

Să sperăm însă că în viitor împregiurările vor deveni mai favorabile pentru crearea acestei instituțiuni pe cât de necesare pe atât de folositoare. Căile și mijloacele necesare credem că în viitorul cel mai de aproape nu ne vor lipsi. Indicii avem, că timpul pentru crearea unei sau mai multor asemenea școli pentru popor nu poate fi departe.

6. Intre chestiunile ce au preocupat mai mult secțiunea noastră în acest an a fost chestiunea *școlii*

economice de repetițiune, pentru a cărei promovare, la propunerea secțiunii și a comitetului central, adunarea generală a Asociațiunii din anul trecut votase suma de K 2000.

Secțiunea interesându-se mai înadins de această chestiune însemnată, a trebuit să se convingă că mulțime de pedeci și greutăți se pun în calea executării deciziunii referitor la ajutorarea acestor școale și îndeosebi referitor la ajutorarea calificării învățătorilor pentru aceste școale.

Încă în toamna trecută venise la rând proiectul de lege al dlui Berzeviczy, în care eră prevăzut să se schimbe în mod esențial condițiile de mai înainte — și ele destul de nefavorabile — privitor la școala economică de repetițiune. Anume în capitolul II. § 14 aliniatul 4, se zice: în cursul de repetițiune al tuturor școalelor elementare populare limba de propunere e exclusiv cea maghiară.

Această dispoziție, care împreună cu alte dispoziții din proiect, agitase foarte mult întreaga obște românească, a făcut ca și secțiunea noastră să rămână în nedumerire asupra celor ce sunt de făcut.

Mai târziu însă vrând să ne câștigăm o idee clară despre numărul școalelor economice de repetițiune cu învățători calificați în sensul ordinațiunii ministeriului de culte și instrucțiune publică Nr. 66569 dela 24 Sept. 1902 — și pentruca să ne putem orienta mai bine asupra modului de întrebuițare a sumei votate am trimis tuturor oficiilor protopopești din cele 7 eparhii ale noastre câte un exemplar al chestionarului, pregătit în acest scop, în total 172 exemplare la toatătea officii protopopești.

Datele au intrat foarte neregulat. Chiar și până la data de față multe officii protopopești nu au răspuns.

Și multe din officile protopopești, cari au răspuns, se vede că nu sunt în clar nici cu ființa acestor școale nici cu modul de calificare a învățătorilor. De aici urmează că o parte a datelor intrate nu corespunde și că astfel este de urgență să se publice informațiuni amănunțite asupra ființei acestor școale, ca în chipul acesta toate officile protopopești să fie pe deplin lămurite în chestiune.

Pe baza datelor intrate până acum dela 68 officii protopopești avem 12 școale economice de repetițiune cu învățători calificați în sensul susamintitei ordinațiuni ministeriale.

Afară de acești 12 învățători dela cele 12 școale mai avem:

a) calificați din vierit	11	învățători
b) " " pomărit	15	"
c) " " stupărit	3	"
d) " " impletit	2	"
e) Primiți la curs în anul curent	5	"
	în total . 36	"
Și cu cei instituiți în număr de . 12		"
	În total . 48	învăt. cual.

Dela 104 officii protopopești nu au intrat datele cerute și astfel tabloul se va putea completa numai după sosirea acelora.

Din datele ce ne stau la dispoziție se vede mai departe că mulți învățători cari au petiționat pentru a fi primiți la cursurile economice de calificățiune nu au fost primiți.

Cauza este între altele că an de an se admite un număr limitat de învățători. Pentru vara anului prezent sunt primiți din întreagă țara 280 învățători la 14 școale economice ale statului, anume de fiecare școală câte 20 —, nu mai mulți. Se dă întâietate învățătorilor dela școalele comunale și de stat. Cei

confesionali, de regulă se primesc numai dacă nu petiționează din numitele categorii în număr deajuns.

De altfel caracterul școalelor economice de repetițiune în genere este comunal. Școalele economice *confesionale* sunt numai facultative.

Statul și-a rezervat sieși calificarea învățătorilor pentru aceste școale și dă fiecărui învățător primit la curs drept diurn și spese de călătorie suma de K 100.

Pentruca să fim mai bine orientați asupra chestiunii școalelor economice de repetițiune dăm, pe baza susnumitei ordinațiuni ministeriale, ce se extinde pe 102 pagine, următoarele informațiuni:

Conform impregiurărilor locale școala economică de repetițiune va putea să aibă direcțiunea, adecă să pună pondul principal pe economia câmpului și a vitelor, pomărit, vierit, legumărit sau pădurărit, stărind ca acești rami, pe cât posibil, să se combine.

Direcțiunea ce are să urmeze școala economică se stabilește de regulă de reprezentanța comunală.

Comuna e obligată a înființa școală economică unde sunt 40 copii în etatea dela 12—15 ani.

Numai acolo e scutită comuna de obligământul înființării școalei economice, unde *confesiunea* ori altce-neva susține o astfel de școală intrutoate corespunzătoare numitei ordinațiuni ministeriale.

Unde sunt 50 de fete în etatea dela 12—15 ani, acolo se cere școală economică de repetiție deosebită pentru fete și deosebit pentru băieți.

Două sau mai multe comune din apropiere pot înființa o școală economică comună.

Sunt mai departe prescise pentru comune mai mari unde sunt 120 copii în etatea de școală dela 12—15 ani școale economice de repetițiune cu *învățător specialist* (calificat anume în decurs de doi ani la vre-o școală de economie a statului imediat după ce a absolvat preparandia). Aceștia nu au de a face cu școala de toate zilele ci numai cu școala economică de repetițiune, și au să instrueze fiecare curs deosebit, formând adecă elevii din anul I, II și III ai școalei de repetițiune câte o clasă deosebită.

Pe sama unei astfel de școale comuna trebuie să pună la dispoziție un teren de 20 de jugăre, să procure recuisitele și instrumentele necesare cum și vitele trebuincioase pentru purtarea economiei. Mai departe trebuie să salarizeze pe învățător.

Învățătorul specialist va avea să poarte economie de model, să stărue ca și poporul să poarte economie rațională, să stărue pentru înființarea de asociațiuni de vânzare și valorizarea produselor economice, să țină prelegeri și cursuri din vreun ram al industriei de casă, etc.

Limba învățământului, conform numitei ordinațiuni, este limba maghiară și numai facultativ limba în care se propun studiile în școala de toate zilele, pe lângă care este înființată școala economică de repetițiune.

Statul îndeplinește din resursele sale calificarea învățătorilor pentru școalele economice de repetițiune, dând ajutor de câte 100 coroane tuturor învățătorilor cari sunt primiți la cursul de o lună și de câte 300—400 cor. pe an învățătorilor cari sunt primiți la cursul de doi ani pentru a se califică ca învățători specialiști.

Dar primirea învățătorilor la cursuri se face de regulă pendentă de hotărîrea prealabilă a comunelor politice sau a parohiilor în scopul înființării școalei economice de repetițiune, de existența teritorului necesar pentru praxă, de procurarea rechisitelor trebuincioase și de sistemizarea salariului învățătoresc. Deci, pe baza celor expuse, nouă nu ne rămâne, în cazul

când ar fi să facem ceva în această direcție, decât să stăruim ca să se înființeze cât mai multe școli economice profesionale și să se caute mijloacele trebuincioase pentru susținerea lor. Această condiție prealabilă împlinită, statul are să primească și dintre învățătorii noștri un număr mai mare la cursuri.

De altfel, nefiind — pe semne — imbulzeală prea mare la aceste cursuri s'a calificat, pe cum am arătat, și dintre învățătorii noștri un număr oarecare și se va mai califica căci este și în interesul lor să se califice.

Peste tot însă, precum vedem, școlile din vorbă, încât pentru confesiuni, deocamdată nefiind obligate;

De altă parte înființarea și susținerea lor fiind împreună cu cheltuieli insuportabile aproape în totalitatea cazurilor, deoarece bisericile noastre abia răzbesc și acum cu susținerea școlii, și cu plățirea cuincuenaliilor învățătoarești în condițiunile actuale; iar Asociațiunea nedispunând de mijloace pentru ajutoarea miilor de școli;

Conziderând mai departe că pe învățători îi califică statul, — toate aceste avându-le în vedere — secțiunea crede că chestiunea aceasta deocamdată să fie abandonată, și să ne îndreptăm activitatea și ajutorul nostru în altă parte. Anume spre:

7. *Prelegerile economice.* Acestea credem că pot să aibă un rol de mare valoare pentru înaintarea poporului nostru. De aceea se impune să angajăm puținii noștri specialiști în ale agriculturii, între cari și învățătorii cari s'au calificat în timpul din urmă în: pomărit, vierit, vinărit, stupărit. etc.

Iar suma de K 2000 prevăzută pentru calificarea învățătorilor pe sama școlilor economice de repetițiune să se destineze pentru ținerea prelegerilor economice populare, remunerându-se în mod modest persoanele specialiste cari vor fi angajate în acest scop.

Acțiunea în această direcțiune să se înceapă deja în anul curent.

Prelegerile se vor ține sub prezidiul unui delegat al comitetului despărțămintelor, și prealabil se vor transpune comitetului central pentru cenzurare iar ulterior pentru eventuală publicare.

Se vor lua dispoziții ca rând pe rând toate despărțămintele să beneficieze din această sumă.

Cu ocaziunea acestor prelegeri se va stărui pentru înființarea de biblioteci populare și agenturi ale Asociațiunii, cum și pentru organizarea grădinei școlare, eventual pentru înființarea de pepiniere de viță, stupării etc.

Prelegerile ținute în modul de până acum nu au efectul ce se așteaptă dela ele.

Tratând în timp de o oară chestia vieritului, vinăritului, pomăritului sau stupăritului, etc., totul se face în ruptul capului și puțin foarte puțin îi rămâne auditorului.

Cu totul altcum are să fie, dacă se va ține câte un ciclu de 3—5 prelegeri asupra unui ram economic. În chipul acesta materialul se va putea trata cu răgaz, experimentând la tot pasul. Prelegerile vor fi astfel urmărite cu interes și vor lăsa urme vădite în inima ascultătorilor, întărindu-le voia pentru a urmă și ei la fapte conform poveștelor ce li-s'a dat. Deci se vor da cicluri de prelegeri și se va face propagandă ca să participe la aceste prelegeri și popor din comunele învecinate.

În chipul arătat vom putea pune la cale sute de prelegeri economice în despărțămintele noastre, cari vor avea neapărat urmări favorabile asupra înaintării poporului în timp apropiat — la tot cazul mai îngrabă decât pe calea școlilor economice de repeti-

țiune, cari au influință aproape numai asupra tineretului și prin urmare numai după un timp îndepărtat.

8. Secțiunea care constă din 5 membri ordinari și 3 suplenți află că e în interesul ei să se completeze prin alegerea unui nou membru corespondent în persoana dlui *Ioan I. Lăpădatu*, profesor de științe comerciale, de prezent secretar II al Asociațiunii și binecunoscut prin scrierile sale economice:

1. Teoria matematică a asigurărilor;
2. Sistemul de economie politică a lui Adam Smith.
3. Banca Austro-Ungară.
4. Efectele publice.
5. Studii de contabilitate, și
6. Probleme sociale și economice.

În urma acestora recapitulăm în cele următoare propunerile înșirate mai sus ale secțiunii economice împreună și alte propuneri venite din inițiativa dlui I secretar al Asociațiunii în urma raportului său prezentat în ședința plenară de ieri, anume propunem:

a) *Raportul* în genere să fie luat la cunoștință; iar în special:

b) Referitor la *înființarea unei școli agricole*, se ia act de cele raportate și secția se îndrumă să nu înceteze a căuta căi și mijloace pentru înființarea ei;

c) *Adunarea datelor statistice economice* proiectate să nu se mai amâne; iar pentru adunarea și prelucrarea lor să se aleagă dnii Dr. C. Diaconovich și R. Simu;

d) Se primește propunerea ca d-nul membru I. Chirca să fie rugat a lucra pentru biblioteca populară a Asociațiunii tema: *Mașinile agricole în economie*, iar dl membru N. P. Petrescu tema: *Băncile și poporul*;

e) *Chestia calificării învățătorilor pentru școlile economice de repetițiune* să se abandoneze;

f) În *budgetul secțiunii* să se susțină și pe viitor suma de K 2000—; ea însă să se întrebuițeze pentru *prelegeri economice* aranjate conform expozeului din acest raport;

g) Dl I. I. Lăpădatu să fie ales membru corespondent al secțiunii;

h) *Delegați pentru expozițiune* se numesc domnii I. Chirca și R. Simu;

i) În timpul festivităților adunării generale d-nul membru Ioan I. Lăpădatu va ține o conferință despre „Politica de discount“;

k) Să se iee la cunoștință că membrii secțiunii economice aderează la inițiativa luată de secția științifică în scopul de a scrie în tot anul câte un articol pentru revista „Transilvania“;

l) Operatul dlui Petrescu cu titlul: *Brașovul — Industrie și meserii (Date statistice)* să se publice în revista „Transilvania“; și dl Petrescu — la rugarea sa să — fie descărcat de însărcinarea de a colabora la lucrarea proiectată asupra „Terminologiei financiare“, rămânând ca dl membru Dr. N. Vecerde să execute această lucrare;

m) Dlui I. Vuia dir. școl. în Comloșul-mare nu i-se poate vota ajutor pentru cercetarea unei economii de galițe sau de lăptărit, ci i-se va comunica deciziunea referitor la prelegerile economice, în scopul de a competență și dănsul la timpul său pentru a fi numit eventual între conferențarii proiectați în scopul prelegerilor populare.

n) Să se iee la cunoștință că — încât pentru viitor — cadrele *programei de activitate* a secțiunii economice sunt destul de largi și în acestea cadre se va lucra și în anul următor.

R. Simu.

Expoziția „Asociațiunii“.

Astăzi a avut loc, conform programei publicate la timpul său, inaugurarea *Muzeului istoric și etnografic* al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și *deschiderea expozițiunii* etnografice, istorice și culturale aranjate din acest incident.

Expoziția, cu toată graba cu care a fost aranjată și a enormelor greutatea, ce a avut să întimpece aranjarea ei din cauză că obiectele destinate a fi expuse n'au intrat la timp, este deplin succasă din toate punctele de vedere și deamă de a fi vizitată de toți aceia, cari se interesează de dezvoltarea și situația noastră culturală și economică.

Secția *băncilor noastre*, care interesează în special pe cetitorii noștri, este adăpostită în spațioasa cameră Nr. 39 din *edificiul școlii de fete* (etagiul II) și va satisface fără îndoială așteptările tuturor vizitatorilor, indeosebi celor aparținători băncilor noastre și cercurilor specialiste.

Păreții jur împrejur și mesele așezate dealungul păreților sunt decorați cu tabelele grafice, cari indică dezvoltarea progresivă a singuraticilor bănci dela înființarea lor până la finea anului 1904 și cu tabela generală a totalității băncilor noastre; mai departe cu tablourile bărbaților cu deosebite merite pentru singuraticile bănci; fotografiile direcțiunilor, com. de supraveghere și a funcționarilor câtorva bănci, etc.

Intre tablouri se remarcă în special tablourile în ulei ale fondatorilor prinului nostru așezământ financiar „Albina”: Dr. *Alex. Mocsonyi* și *Visarion Roman*.

Intr'un dulap sunt expuse sub sticlă acțiunile băncilor noastre și scrisurile fonciare de diferite categorii ale „Albinei”.

În mijlocul camerei pe o masă pătrată este întinsă mapa Ungariei, relevându-se fiecare localitate cu bancă românească, prin câte un con în vârf cu câte un steguleț mic roșu-alb, cu indicarea numelui băncii și din cari se poate vedea proporția dintre singuraticile bănci una față de cealaltă.

În colțuri sunt expuse în fine diferitele scrieri de interes economic-financiar tipărite cu cheltuiala băncilor noastre și a Delegațiunii băncilor, precum și publicațiunile „Revistei Economice”.

Recomandăm cetitorilor noștri cu toată căldura vizitarea expoziției Asociațiunii noastre, care va fi deschisă până la 28 August n. a. c.

La cerere biroul Asociațiunii liberează contra unei taxe de K 1 bilete de legitimare pentru călătoria cu preț redus pe căile ferate ungare (cu bilet de cl. III se poate călători pe cl. II; cu unul de cl. II pe clasa I).

Cassele „Safes-deposits“.

Sistemul americano-englez al casselor „Safes-deposits” începe a se aclimatiza și la noi, prin băncile mari săsești din Sibiu, cari ambele țin la dispoziția publicului câte o astfel de cassă cu birouri speciale, întocmite anume spre acest scop.

Intenția acestor inovațiuni la băncile mai mari este a satisface dorinței publicului de a-și păstra cât mai sigur obiectele de valoare, rezervându-și însă în același timp administrația proprie a efectelor depuse spre păstrare.

Banca dă cu chirie partidelor cutiile ce se află în cassă, cari se pot încuia și descuia prin partida

însăși. Cassele acestea sunt astfel construite încât păreții exteriori au o grosime de cel puțin 20 milimetrii fiind fabricați din oțel panțerat astfel că în fiecare părete sunt aplicate 4 pături de o grosime, cari rezistă și la cele mai temerare încercări de spargere. Cassele obicinuite cum se folosesc de regulă se știe că au o grosime în păreți de abia 3—6 milimetri, iar materialul este de regulă numai tinichea de fer. Cât de puțin rezistente sunt acestea contra uneltelor de spargere moderne este cunoscut.

Ușile din afară ale casselor „safes-deposits” se închid printr'un lăcat american principal și prin două lăcate tari (chubb) de construcție diferită. Cheile acestea sunt încredințate la 3 funcționari.

Cutiile din lăuntru au fiecare câte două lăcate chubb, dintre cari pentru unul primește cheia partida, care închiriază cutia, iar cheia la al doilea lăcat o ține un funcționar al băncii. Fiecare cutie mai este provăzută și cu o cassetă de tinichea, pe care partida o poate lua cu sine acasă și și-o poate încuia și descuia după plac.

Banca, care închiriază cassa poartă grije de siguranța și de închiderea cassei sub strict control, și garantează pentru orice pagubă, care s'ar naște din neglijarea acestui control.

Cutiile casei se pot folosi însă exclusiv numai pentru păstrarea de documente, hârtii de valoare, metale nobile și giuvaere. Obiecte periculoase de foc și explozive nu sunt permise a se depune în cutii. În caz când ar exista oareșicare dubietate asupra obiectelor depuse în cutie atunci bancă își rezervă dreptul de a controlă conținutul casetei din cutie, însă numai într'atât ca să se convingă dacă nu sunt în ea obiectele oprite. O privire în hârtiile de valoare, documente etc. nu are drept să facă.

Dupăcum am amintit, fiecare cutie are două lăcate cari ambele, deși diferit construite, nu se pot descuia decât deodată decâtă partidă și funcționarul respectiv, fiecare cu cheia sa.

Fiecare cutie după ce nu mai este folosită de o partidă, capătă alt lăcat prin care inovație tehnică orice abuz cu contrafaceri de chei este exclus.

În caz dacă chiriașul ar perde cheia cutiei se urmează același procedeu în acest caz natural pe spelele riasului.

Cutiile casselor „safes-deposits” sunt de diferite mărimi, iar prețurile de chirie diferă după mărime și după timpul de folosire. Cutia cea mai mare se închiriază anual cam cu K 30. E. B.

JURISDICTIUNE.

Subscrierea cambiei din partea celorce nu știu scrie. Subscrierea numelui indicată pe cambie cu creionul și scrisă de cel obligat peste creion cu negreală se conzideră ca subscriere făcută cu mâna proprie. (Curia reg. Nr. 311/1904).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 18 August 1905.

Cererea mai intenzivă de bani, care, ca de regulă, s'a manifestat și la medio curent, a produs în piața internă de bani o urcare a etalonului. În Viena dis-

contul privat a variat după bonitatea cambiilor, între $3\frac{1}{4}\%$ — $3\frac{3}{8}\%$, iar în Budapesta s'au scontat cambiile dela 4% în sus. Cauza încordării etalonului este în parte și rezerva băncilor mari, care iarăș își află explicarea în trebuințele mai mari de bani, ce le va provoca în timp apropiat campania de cereale.

Cu excepțiunea pieței de bani din Paris, unde continuă a fi mare abundență, în urma căreia scontul privat s'a redus la $1\frac{1}{4}\%$, în celelalte piețe mari de bani, Londra și Berlin, scontul privat, s'a urcat, anume în Londra la 2% și în Berlin la $2\frac{1}{8}\%$ și se așteaptă în timp apropiat o nouă încordare a pieței de bani.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Banca Națională a României. Bilanțul general încheiat de Banca de emisiune a României la 30 Iunie a. c. prezintă active totale de Lei 397.313,256 și pe lângă un venit brut de Lei 2.500,314, un *beneficiu net* de Lei 1.560,783. Principalele poziții ale activelor sunt: Monetă metalică aur Lei 48.559,216, argint Lei 4.059,226, trate aur Lei 20.352,049 și bilete de bancă Lei 31.619,520, total Lei 104.590,012. Portofoliu Lei 41.056,128 Efecte publice Lei 11.999,666. Efectele fondului de rezervă statutar Lei 15.153,610. Imprumuturi pe efecte publice Lei 6.114,600. Imprumuturi pe efecte publice în Cont-Curent Lei 17.483,477. Depozite libere Lei 82.119,705 și Conturi-curente și de valori Lei 106.394,230.

Pozițiile mai însemnate ale pasivelor sunt Capitalul societar Lei 12.000,000. Fonduri de rezervă Lei 22.895,238. Bilete de bancă emise Lei 208.845,990. Depozite de retras Lei 82.119,705 și Conturi-Curente Lei 66.130,647.

Dintre cheltuieli sunt de remarcat ca mai însemnate: Salariile personalului de administrație și impri-merie Lei 511,150, cheltuieli de administrație, impozite cătră stat și diferite taxe Lei 318,625. Totalul cheltuielilor se cifrează la Lei 939,531.

Detentorii acțiunilor primesc cu începere dela 1 August a. c. de fiecare acțiune un acout de Lei 50 din dividendul cuvenit pe 1905.

„Consum“, societate comercială pe acții în Blaj, care în cursul anului 1904 a decis să licuideze fiindcă față de capitalul societar de K 78.500 a avut o pierdere de K 45,395 a ținut decurând o adunare generală extraordinară, în care s'a hotărât *continuarea activității societății*. În locul licuidatorilor descărcați de răspundabilitate au fost aleși ca membri în direcțiune d-nii Dr. Laurențiu Nestor și Grigore Ordace.

CRONICA.

Datoria flotantă de stat. La finele lui Iulie a. c. s'au aflat în circulațiune note de stat à fl. 5 în valoare de fl. 1.076,475 și note de stat à fl. 50 în sumă de fl. 259,700, total note de stat în sumă de fl. 1.336,175, care sumă este a se rescumpără în senzul art. de lege XXXI: 1899 pe cheltuiala comună a ambelor state dualiste.

Emigrațiunea în Statele-Unite. Dela începutul anului curent a luat emigrațiunea din Europa

în Statele-Unite dimensiuni atât de mari, încât după părerea generală, străinii s'au sporit în aceste țări cel puțin cu un milion. Conszulatul general austro-ungar din New-York constatând lucrul acesta își exprimă totodată părerea, că emigrațiunea se va reduce în măsură simțitoare, îndată ce se va ști pretutindenea că orașele mari din America sunt suprapopulate și mii și mii de emigranți lipsiți de lucru, trăiesc în cea mai mare mizerie; iar de altă parte ținuturile mai puțin impopulate, unde ar fi poate lipsă de brațe muncitoare, sunt numai pentru puțini accesibile, din cauza enormelor cheltuieli de călătorie.

Statistica arată în cursul cuartalului prim al anului 1905 o creștere a emigranților nou sosiți cu 109,681 la 250,314. Singuraticele țări au dat la aceasta cifră următorul contingent de emigranți:

	1905	1904
Austria-Ungaria	93,087	28,579
Belgia	1,130	667
Danemarca	2,158	1,377
Francia cu Corsica	1,487	1,589
Germania	6,173	6,420
Grecia	643	2,252
Italia	58,946	42,846
Olanda	1,368	1,196
Norvegia	4,677	2,691
Portugalia	1,620	1,195
România	914	1,334
Rusia	44,059	28,081
Sârbia, Bulgaria și Muntenegru	409	184
Spania	624	581
Șvedia	4,178	2,320
Elveția	733	959
Turcia-europeană	749	651
Anglia, Scoția, Irlanda și Wales	17,536	9,674
Alte state din Europa	1	1
Total Europa	240,490	132,595
Asia	4,959	4,291
Africa	121	28
Australia	454	280
Insulele-filipine	1	36
Insulele-pacifice	9	41
Nordamerica-britică	349	833
America-centrală	227	185
Mexico	560	166
America-sudică	530	150
India-vestică	2,578	2,015
Alte țări	36	13
Total	250,314	140,633

SUMAR.

Conferența Băncilor noastre. — Raportul secțiunii economice a Asociațiunii despre activitatea sa în anul de gestiune 1904/5. — Expoziția „Asociațiunii“. — Cassele „Safes-deposits“. — *Jurisdicțiune*: Subscrierea cambiei din partea celorce nu știu scrie. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: Banca Națională a României, „Consum“. — *Cronică*: Datoria flotantă de stat, Emigrațiunea în Statele-Unite.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 14 August 1905.

%	VALORI	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 k
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	100.75	100.80
4-2	arg. Febr. Aug.	100.70	101.70
5	Losuri din 1860 à fl. 500— " 20% dare	159.—	159.—
5	" " 1860 à fl. 100— " 20% "	193.—	193.—
—	" " 1864 à fl. 100— " "	295.50	298.50
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	119.70	119.50
4	" " Cor.	100.65	100.65
3 1/2	" " de invest.	98.10	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur, scut. de dare	115.85	116.25
4	" " Cor. " "	96.90	97.20
3 1/2	" " " " " " " " " "	87.70	88.—
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	219.85	221.—
4	" p. regul. Tisei sc. de dare	167.90	170.—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	102.50	102.—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	81.75	81.70
4	Oblig. rurale croato-slavone	98.—	98.50
4	" " ungare	97.30	97.60
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	276.—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97.50	97.50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104.65	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	97.—	97.50
2	" " " " " " " " " " " "	107.90	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	142.—	—
—	Impr. bulgar 1889	118.95	118.—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
1	Instit. de Cred. fonc. austr.	101.10	—
3	" " " " " " " " " " " "	310.—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	102.—	—
4	" " " " " " " " " " " "	—	102.40
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	101.10	101.—
4	" " " " " " " " " " " "	99.—	99.—
4 1/2	Obl. com. " ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107.30	108.75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	100.20	101.—
4	" " " " " " " " " " " "	98.25	98.75
4	Inst. de credit fonciar ungar	99.95	100.—
3 1/2	" " " " " " " " " " " "	99.65	100.—
4 1/2	Banca ipotecară ungară	101.—	101.—
4	" " " " " " " " " " " "	100.15	99.25
4	" " " " " " " " " " " "	273.30	137.—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	99.50
5	" " " " " " " " " " " "	—	102.50
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	102.—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102.50
5	" " " " " " " " " " " "	—	103.50
4 1/2	" " " " " " " " " " " "	—	102.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101.75
4	" " " " " " " " " " " "	—	99.50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	27.50	28.50
	Credit, à fl. 100—	482.50	487.—
	Clary, à fl. 40— v. c.	164.—	—
	Buda, à fl. 40—	179.—	178.—
	Pálffy, à fl. 40—	185.50	184.—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55.75	58.—
	" " " " " " " " " " " "	35.75	38.—
	Rudolf, à fl. 10—	66.—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	223.—	—
	Salzburg, à fl. 20—	78.—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	542.50	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	13.—
	" " " " " " " " " " " "	—	12.25
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11.39	11.40
	" " c. reg.	11.34	11.33
	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19.14	19.15
	20 Marce germ. aur	23.53	23.53
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2.54 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117.45	117.45
	" " franc. 100 Fr.	—	95.65
	" " ital. 100 Lire	95.60	95.76
	Ruble, bilete, 100	253.75	—
	Lei românești, 100	—	95.50

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 14 August 1905.

Grâu de Bănat, nou	per 100 kg. vinde	16.35—16.80
" " Tisa, nou	" " " " " " " " " "	16.35—16.95
" " Pesta, nou	" " " " " " " " " "	16.35—16.95
" " Alba-reg., nou	" " " " " " " " " "	16.35—16.90
" " Bacica, nou	" " " " " " " " " "	16.35—16.90
Secară, nouă	" " " " " " " " " "	12.60—13.—
Orz, nou	" " " " " " " " " "	12.05—12.55
Ovės, nou	" " " " " " " " " "	12.30—13.10
Porumb	" " " " " " " " " "	16.85—17.25
Rapiță, nouă	" " " " " " " " " "	22.——24.10
Untură de porc B.-Pesta	" " " " " " " " " "	150.—
Slănină (clisă)	" " " " " " " " " "	139—145.—

Bursa de București.

Cursul din 14 August 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	101 3/4
" " 1892 5%	" " " " " " " " " "	—
" " 274 mil. 4%	" " " " " " " " " "	94—
" " 1898 4%	" " " " " " " " " "	93—
Fonciare rurale 5%	" " " " " " " " " "	101 7/8
" " 4%	" " " " " " " " " "	95 1/4
Scris. fonc. urb. Bucuresei 5%	" " " " " " " " " "	96 7/8
" " Iași	" " " " " " " " " "	93 1/2

„SEBEȘANA“, cassă de păstr. pe acții în Caransebeș.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de funcționar la „Sebeșana“ se publică concurs până la 1 Septembrie n. 1905.

Reflectanții la acest post au să documenteze că au terminat școala comercială cu maturitate și posed limba română, maghiară și germană perfect în vorbire și scriere.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

În cazul că reflectantul sau reflectanta va fi ales *cassar* la acest institut, trebuie să depună cauciune de 1000 (una mie) coroane.

Salarul anual să hotărăște: pentru începători cu 1000 cor., iar pentru reflectanții cari pot dovedi că au praxă se fixează după învoire reciprocă.

Numirea de funcționar definitiv al institutului se face numai după 1 an de probă.

Petițiunile ajustate cu documentele necesare se adresează până la termenul amintit mai sus cătră:

Direcțiunea „Sebeșanei“.

„ZARANDEANA“, inst. de credit și econ. în Băița.

CONCURS.

Pentru postul de contabil la inst. de cred. și econ. „Zarandeană“ se publică concurs.

Venitele împreună cu acest post sunt:

Dela ziua ocupării postului, care va fi 15 Octomvrie a. c. până la finea anului curent cuota lunară ce cade din salariul de 1000 coroane anual al actualului contabil. Din 1 Ianuarie 1906 salariul se fixează cu 1200 coroane anual, cuartir în localul institutului, constător din o odaie și lemne de foc.

Tantiemele statutare.

Dela competenți se recere absolvarea vre-unei școli comerciale superioare. Să producă atestat despre praxa făcută și să se arete în petiție că pot conduce independent afacerile de contabilitate.

În petiția care are să fie scrisă de mâna proprie e a se aminti, că petentele e sănătos și fără defecte corporale. Ceice posed pe lângă limba română, cea germână și maghiară, vor fi preferiți.

Rugările au să fie înaintate direcțiunii institutului de credit „Zarandeană“ în Boicza (Déva mellet), până la 6 Octomvrie. În 7 Octomvrie va fi alegerea. Alesul va fi provizor pe un an. Postul e a se ocupa în 15 Octomvrie a. c.

Băița, la 15 August n. 1905.

Nr. 65 (1—1)

Direcțiunea.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația »Revistei Economice«. cea dintâi cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1—

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,

directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiu sau la Librăria arhiepiscopalească din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3—, iar cea din urmă cu prețul de K 1·50.

În editura Delegațiunii Bancilor Române

au apărut:

Problemele Reformei Bancilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1—, leg. K 1·50.

Anuarul Bancilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 și 1905.

Prețul: câte K 3—.

Se comanda la Administrația »Revistei Economice« în Sibiu (Nagyszeben).

CURS COMPLET

DE

CORRESPONDENȚA COMERCIALĂ

cu explicarea termenilor comerciali

de

I. C. Panțu,

profesor la școala superioară de comerț din Brașov.

Prețul K 3·50.

Se poate comanda la autor sau la tipografia

A. Murășianu în Brașov.